

SARAH TULLER

ur. 1922; Piaski

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. USA 2010, projekt Lublin. Pamięć Zagłady

„Żeby to przeżyć, człowiek musi przestać myśleć”

Ja już miałam prawie szesnaście lat. Jak to było? Człowiek się staje jak kamień. Nie pozwala sobie myśleć. Bo ten, co sobie pozwolił myśleć to dostał *nervous breakdown* [załamania nerwowego]. Jeżeli się chciało dalej iść... Jak ludzie przeżyli w *concentration camp*? Przestajesz myśleć. Żyjesz z minuty na minutę. To samo mówię ludziom. Powiedzmy, nie daj Boże, jak się straci kogoś kochanego, to jedyny sposób, dla mnie, że mogę przeżyć, jak przestaję myśleć. Ja stoję [się jak] robot. Jak maszyna.

Powiedzieli, że mam [opuścić mieszkanie]. Okej, to są tylko rzeczy. I moja mama była cudowna w tym. Bo jak żeśmy się dowiedziały, że [mamy opuścić mieszkanie], mama powiedziała: „To są tylko rzeczy. Możesz żyć bez tego. Bez rzeczy możesz żyć. Bez ludzi ciężiej”.

To samo uczucie było, jak Niemcy wyciągali, krzyczeli, żeby wyjść z domu. I ja nie chciałam wyjść. Jak on walił, jak on bił tą kołdrę tym nożem. Ja byłam zupełnie zmarznięta. Po angielsku jest wyrażenie „*I was out of my body*”. To samo ja mam teraz, jak coś się staje. Bo w życiu rzeczy się stają. Ja byłam w okropnym wypadku samochodowym, że ktoś po prostu na mnie wjechał. Po prostu wjechał na mnie. I ja widziałam, jak ta maszyna jedzie w ten sposób do mnie. Ja nigdzie nie mogę uciec. To się mnie później policjant pytał: „Musiałaś być bardzo przestraszona?” Powiedziałam: „Nie, ja się stałam zupełnie *out of my body*”. Ja siedziałam, „Co się teraz stanie. Koniec?” Ja nie wiem, czy wszyscy to mają, czy nie, że ja tak potrafię, że moje uczucia zupełnie stają się zmarznięte. Jak się budzę, to później wariuję. Ale w tej chwili, to jak powiedzieli: „Trzeba jechać, trzeba iść”. Nie mam rady. Jak mnie ten Niemiec bił, to on bije mnie, ale on nie bije mnie, on bije moje ciało. On nie bije mnie. Tak, że on mnie nie dotyka. I to mi pomogło...

Data i miejsce nagrania	2010-12-14, Boynton Beach
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Magdalena Kożuch
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"